

Dosarul nr. 2ra-1065/20

Prima instanță - (Judecătoria Criuleni, sediul central) jud: R. Țurcan

Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) jud: I. Secrieru, V. Mihaila, I. Cotruță

ÎNCHEIERE

9 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Valentina Cozima,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Valentina Cozima împotriva Întovărășirii pomicole „Galbena Gutuie” cu privire la
anularea ordinului de concediere, repunerea în funcție, încasarea plăților salariale,
repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 25 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 13 iulie 2018 Valentina Cozima a depus cerere de chemare în judecată,
împotriva ÎP „Galbena Gutuie”, prin care a solicitat, conform cererii de
concretizare a acțiunii (vol. I, f.d. 195-197): anularea ordinelor de concediere din
11 iulie 2017, 1 august 2017 și 13 noiembrie 2017, restabilirea sa în funcție,
încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantei a salariului neplătit pentru
perioada de lucru 1 august 2017 - 31 octombrie 2019, în sumă de 27 000 lei și
suplimentar pentru fiecare zi de întârziere a plății salariale în sumă de 32 015 lei,
repararea prejudiciului moral cauzat în sumă de 100 000 lei și compensarea
cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 28 iunie 2014, a încheiat cu
ÎP „Galbena Gutuie” contractul individual de muncă nr. 06/2014 în baza ordinului
nr. 2 din 28 iunie 2014, prin care a fost angajată în calitate de contabilă-casieră cu
stabilirea salariului lunar reieșind din ore de lucru, salariul oficial în sumă de 1 127
de lei și, cu regim de lucru – săptămâna de lucru ne plină. La acel moment, în
calitate de președinte acestei întovărășiri, activa d-nul Morozov G.V., care și a
semnat contractul individual de muncă în calitate de angajator.

La 13 iulie 2017, i-a fost înmănat ordinul din 11 iulie 2017 privind
eliberarea sa din funcție începând cu data de 17 iulie 2017, în baza deciziei
adunării generale din 8 iulie 2017, iar procesul-verbal nu l-a primit, deși a cerut de
mai multe ori eliberarea acestuia.

În conformitate cu Codul muncii, întovărășirea trebuia să o preîntâmpine despre faptul că este concediată, în formă scrisă, contra semnătură, cu indicarea termenului de eliberare din funcție, ceea ce nu a avut loc.

Deja la 14 iulie 2017, președintele ÎP „Galbena Gutuie” – Tatiana Moroz, a telefonat-o și a informat-o despre faptul că ea nu este concediată și continuă să activeze în funcția de contabilă, ce se dovedește și prin faptul că la 18 iulie 2017, Tatiana Moroz i-a înmănat ordinul nr. 10/07 din 10 iulie 2017 privind aprobarea regulilor de păstrare a documentelor și primire a cetățenilor. Temeiul de elaborare a acestui ordin lipsește. Tot în acest ordin este prevăzută obligația ei de a transmite toată documentația contabilă și fiscală ce se află sub răspunderea ei materială, până la data de 21 iulie 2017 unei persoane neidentificate.

Ulterior Tatiana Moroz, samavolnic, a înlocuit probele de semnătură într-o carte bancară, lipsind-o de posibilitatea de a executa obligațiunile ei funcționale în deplină măsură. Prin acest act, a încălcat Legea nr. 113 din 27 aprilie 2017 și Instrucțiunea privind stabilirea obligațiilor contractului ÎP „Galbena Gutuie” nr.10.

La 20 iulie 2017, a depus raportul personal cu o cerere de eliberare a procesului-verbal, deciziei adunării generale din 8 iulie 2017. La care a primit răspuns verbal că va fi eliberat, și a fost asigurată despre faptul că ea încă activează în calitate de contabilă a ÎP „Galbena Gutuie”.

La 7 august 2017, prin intermediul oficiului poștal, a primit procesul-verbal al ședinței consiliului de administrare din 20 iulie 2017, în care, în formă de ultimatum, președintele ÎP „Galbena Gutuie”, Tatiana Moroz, a informat-o despre modificarea regimului de lucru a contabilității fără acordul ei și fără a lua în considerație raportul de muncă din 20 iulie 2017, prin ce a încălcat art. 174 din Codul muncii.

Reieșind din faptul că era asigurată de către președintele Moroz Tatiana, că activează mai departe în calitate de contabilă la ÎP „Galbena Gutuie”, la 11 august 2017 s-a adresat la Tatiana Moroz cu o rugămintă scrisă – să fie anulate pct. pct. 2 și 3 al deciziei consiliului de administrare din 20 iulie 2017, cu restabilirea semnăturii sale în calitate de contabilă în cartela bancară, la care nu a primit nici un răspuns. În perioada iulie-septembrie 2017 a depus cereri de trei ori, la care tot nu a primit nici un răspuns.

La 21 august 2017, a fost chemată la IP Criuleni, unde a depus explicații pe marginea activității sale la ÎP „Galbena Gutuie” Coop. Ca rezultat, poliția nu a stabilit careva fapte de abuz din partea ei. Totodată, menționează că Tatiana Moroz a prezentat ordinul de anulare a ordinului din 11 iulie 2017 despre concedierea ei din 17.07.2017, prin care i-a confirmat statutul de contabilă, ceea ce este confirmat și de către membrii comisiei de revizuire în procesul-verbal din 23 octombrie 2017.

La 24 august 2017, președintele ÎP „Galbena Gutuie”, Tatiana Moroz i-a transmis comenzi de numerar, primite pentru iulie 2017, pe suma de 18 725,90 de lei și, pentru august 2017, pe suma de 30 761,15 lei, în total pe suma de 49 487,05 lei, precum și comenzi de numerar cheltuite pe suma de 32 428,46 de lei, iar diferența în sumă de 17 058,59 de lei nu i-au dat, pe motiv că, în transportul obștesc nu se poate de mers cu așa sumă de bani, fiind foarte periculos. Această diferență de bani nu a fost introdusă în casă, iar primind raportul întocmit la 24.08.2017, Tatiana Moroz nu a oferit nici un răspuns.

Constatând că președintele ÎP „Galbena Gutuie” nu reacționează la cererile ei, a fost nevoită ca să se adreseze cu raportul de lucru din 24 august 2017 și 20 octombrie 2017 la comisia de revizuire a ÎP „Galbena Gutuie”, cu rugămintea de a evalua situația creată. La care a primit răspuns la 28 noiembrie 2017. Ca rezultat, comisia a propus să-i restabilească semnătura în calitate de contabilă în cartela bancară, precum și a stabilit un șir de neajunsuri și încălcări.

Ulterior, la 1 noiembrie 2017, prin intermediul oficiului poștal, a primit aviz de a se prezenta la lucru pentru a da explicație pe marginea absenței ei îndelungate de la locul de muncă. La 4 noiembrie 2017, tot prin intermediul oficiului poștal i-a transmis răspunsul său, dar scrisoarea ei s-a întors înapoi, iar la 23 noiembrie 2017 i-a fost înmănat ordinul nr. 13/11 din 13 noiembrie 2017, despre concedierea ei din data de 1 octombrie 2017 în baza art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii. Actele privind absența ei la locul de muncă din 10 august 2017, 11 august 2017, 12 august 2017, 13 august 2017 nu i s-au prezentat, cu care nu a făcut cunoștință. La 1 decembrie 2017, prin intermediul poștei, a trimis scrisoare că nu este de acord cu concedierea sa, dar scrisoarea ei iarăși s-a întors ca nereclamată. Reclamantei nu-i este clar cum ar fi posibil să fie concediată din data de 1 august 2017, când de fapt în perioada iulie-noiembrie 2017 anume Tatiana Moroz, în calitate de președinte al ÎP „Galbena Gutuie”, a certificat cu semnătură și ștampilă dările de seamă la Inspectoratul Fiscal și în Fondul Social Criuleni, unde ea se prezenta și depunea dările de seamă la timp, ceea ce este posibil de verificat.

La 22 ianuarie 2018, s-a adresat cu cerere prealabilă la angajator conform prevederilor art. 352 Codul muncii, solicitând restabilirea în funcția de contabilă, achitarea salariului pentru perioada de concediere ilegală din 1 august 2017 până la 30 martie 2018, dar până la data depunerii acțiunii în judecată, nu a primit nici un răspuns, de aceea a fost nevoită să se adreseze cu cerere de chemare în judecată. Scrisoarea iarăși i-a fost restituită ca nereclamată.

A menționat că și adresarea ei în decembrie 2017 la Inspekția Muncii, privind concedierea sa ilegală din funcția deținută, neachitarea salariului de către administrația ÎP „Galbena Gutuie”, la fel nu a avut nici un rezultat pozitiv, deoarece pârâta a prezentat Inspectorului General de Stat –V. Stahi, complet altă informație ce ține de existența altui ordin de concediere, și anume ordinul nr. 01/08 din 1 august 2017, prezentat de președintele ÎP „Galbena Gutuie”, Tatiana Moroz. De fapt, nici nu a fost chemată pentru a da careva explicații și a prezenta alte acte deținute de ea, iar răspuns a primit pe data de 22 decembrie 2017.

Reclamanta consideră că circumstanțele relatate, dovedesc faptul că ea a fost concediată ilegal și, prin urmare, angajatorul îi este dator prin neachitarea salariului pentru perioada 1 august 2017 – 30 iunie 2018 în sumă de 12 397 de lei, pentru care ea de fapt a lucrat, a dat dări de seamă la Fondul Social, la Fiscalitate, reieșind din salariul ei lunar stabilit de 1 127 de lei.

Prin hotărârea din 1 noiembrie 2019 a Judecătoriei Criuleni, sediul central, s-a respins ca fiind tardivă cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Cozima împotriva ÎP „Galbena Gutuie” cu privire la anularea ordinului de concediere, repunerea în funcție, încasarea plăților salariale, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 15 noiembrie 2019, Valentina Cozima a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin decizia din 25 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Valentina Cozima și s-a menținut hotărârea din 1 noiembrie 2019 a Judecătoriei Criuleni, sediul central.

În motivare, instanța de apel a conchis că soluția adoptată de prima instanță este justă și argumentată, fiind bazată pe fundament temeinic și materialul probator administrat.

Astfel, a reținut că prima instanță corect a concluzionat că acțiunea este una vădit tardivă, întrucât ordinul de eliberare din funcție nr. 13/11 din 13 noiembrie 2017 i-a fost adus la cunoștință reclamantei la 23 noiembrie 2017, iar cererea de chemare în judecată a fost depusă de Valentina Cozima la 13 iulie 2018, contrar prevederilor art. 355 alin. (1) lit. a) din Codul muncii.

La 9 iunie 2020, prin intermediul poștei (vol. II, f.d. 74), Valentina Cozima a declarat recurs împotriva deciziei din 25 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând să fie admis recursul, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului, recurenta a exprimat dezacordul cu soluția instanțelor ierarhic inferioare de judecată, invocând, cu referire la prevederile art. 432 alin. (2) lit. a), b) și alin. (4) din Codul de procedură civilă, că instanțele nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, au aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, precum și, au apreciat în mod arbitrar probele, ce a dus la favorizarea celeilalte părți și a determinat încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată părților la 6 martie 2020. În cererea de recurs, Valentina Cozima a menționat că decizia a fost recepționată la 6 aprilie 2020, prin intermediul poștei.

Colegiul reține că în conformitate cu pct. 1 al Anexei nr. 1 la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, pe durata stării de urgență termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar, dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020.

Potrivit pct. 4 al Anexei nr. 1 la Dispoziția menționată, cauzele civile, cu excepția, celor ce se examinează conform legii în lipsa părților, care au fost amânate pentru pronunțare, ce vizează eliberarea ordonanțelor de protecție, acțiunile privind confiscarea averii nejustificate, încuviințarea spitalizării forțate și tratamentului forțat, se suspendă de drept.

Conform pct. 8 al Anexei nr. 1 la Dispoziția menționată, termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele care se suspendă de drept, aflate în curs la data instituirii prezentei stări de urgență, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență. În cauzele care se suspendă de drept, în care au fost declarate căi de atac până la data emiterii prezentei hotărâri, dosarele se înaintează instanței competente după încetarea stării de urgență.

Din aceste considerente, Colegiul consideră recursul depus la 9 iunie 2020, prin intermediul poștei, ca fiind declarat în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 26 iunie 2020 în adresa ÎP „Galbena Gutuie” a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Valentina Cozima cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței la recurs.

Însă, până la data examinării admisibilității recursului, intimatul nu a depus referință, prin care să-și exprime poziția cu privire la recursul declarat.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicite admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de Valentina Cozima nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Valentina Cozima.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru